

آموزش مقدماتی برای موسیقی دانان

پاول هیندمیت

Shiraz-Beethoven.ir

ترجمه: بهزاد هوشمند

۹	مقدمه
۲۵	پیش‌گفتار

بخش اول - گزاره‌ها و تمرین‌ها

فصل اول:

۳۷	نتِ سیاه، سفید و گرد (به همراه سکوت‌های معادل‌شان)
۴۱	نغمه‌های میانی، بالایی و پایینی

فصل دوم:

۴۵	مترهای دو-چهار و چهار-چهار
۴۸	کلید سل، نغمه‌های فا، سل، لا و سی پریم

فصل سوم:

۵۵	نت‌های چنگ و دولانچنگ
۶۳	نغمه‌های می پریم و دو زگوند

فصل چهارم:

۷۱	مترهای سه-چهار، نت‌های سفید نقطه‌دار، خط‌های اتحاد
۷۸	نغمه‌های ر و دو پریم؛ اکتاو؛ خط‌های حامل کمکی؛ اکتاوهای پریم و زگوند
۸۲	خط‌های اتصال؛ تقسیم‌بندی هجاها؛ پیش‌ضرب‌ها؛ تأکیده‌های دینامیک

فصل پنجم:

۸۹	سیاه‌ها و چنگ‌های نقطه‌دار (و سکوت‌های معادل‌شان)
۹۵	اکتاو کوچک؛ گام مازور؛ دیز و بکار؛ دیانتیک و کژماتیک
۱۰۰	نیم-پرده‌ها؛ سرکلیدها

فصل ششم:

میزان‌نماهای ساده، با ضرب پایه‌ی یک، دو، هشت و شانزده؛ نشان‌گرهای

۱۰۹ تمپوهای کند و متعادل؛ نت‌های گرد مضاعف و گرد نقطه‌دار

۱۱۴ اکتاوهای سه‌پریم و چهارخط؛ بمل

فصل هفتم:

نت‌های با دو نقطه (و سکوت‌های معادل‌شان)؛ نت‌های سه‌لاچنگ و

۱۲۷ چهارلاچنگ؛ نشان‌گرهای تمپوهای تند

۱۳۴ کلید باس؛ اکتاو بزرگ؛ فاصله‌ها؛ چهارم‌ها و پنجم‌های درست؛ معکوس فاصله‌ها

فصل هشتم:

تأکیدهای متریک؛ متر و ریتم؛ الگوهای رهبری برای ضرب‌شماری؛ سنکوپ؛

۱۴۷ مترهای ترکیبی

۱۶۳ اکتاوهای کمتر و زیر کمتر؛ سوم‌ها و ششم‌های بزرگ و کوچک؛ انتقال

فصل نهم:

۱۷۳ تریوله‌ها و تقسیم‌های دیگر، بر اساس عناصری که در میزان‌نما نیستند

۱۸۶ دوم‌ها و هفتم‌های بزرگ و کوچک

۱۸۸ نشان‌گرهای تغییر تمپو

فصل دهم:

۲۰۱ مترهای پنج‌تایی، هفت‌تایی و ... و الگوهای ضرب‌شماری آن‌ها

کلید آلتو؛ فاصله‌های افزوده و کاسته؛ فاصله‌ی اول یا هم‌صدا؛ دوپل دیز و

۲۰۸ دوپل بمل؛ انتقال انهارمونیک؛ حلقه‌ی پنجم‌ها، حلقه‌ی چهارم‌ها

۲۱۹ نشان‌گرهای دینامیک و بیان‌گری

فصل یازدهم

- ۲۲۹ فرم موسیقایی
- کلید تنور؛ فاصله‌های فراتر از اکتاو؛ فاصله‌های افزوده‌تر و کاسته‌تر؛ گام مینور (تمام اشکال)؛
- ۲۳۲ مُدهای کلیسایی؛ ماژور و مینور نسبی؛ سرکلیدهای گام‌های مینور
- کوته‌نوشت‌ها؛ سکوت‌های طولانی‌تر از یک میزان؛ زینت‌ها؛ علامت‌های
- ۲۳۸ آرتیکولاسیونی؛ گام کُرماتیک

بخش دوم - دیکته

- ۲۵۸ پیش‌گفتار بخش دوم

دیکته‌ها:

- ۲۶۱ برای فصل اول
- ۲۶۷ برای فصل دوم
- ۲۷۵ برای فصل سوم
- ۲۸۱ برای فصل چهارم
- ۲۸۹ برای فصل پنجم

(بحثی در باب «گوشِ مطلق»)

- ۲۹۵ برای فصل ششم
- ۲۹۹ برای فصل هفتم
- ۳۰۷ برای فصل هشتم
- ۳۱۱ برای فصل نهم
- ۳۱۷ برای فصل دهم
- ۳۲۳ برای فصل یازدهم

- ۳۲۷ نمایه

مقدمه

کتاب تمرین‌های مقدماتی برای موسیقی‌دان‌ها، یا آن‌طور که در این ترجمه آمده، آموزش مقدماتی برای موسیقی‌دانان، یا آن‌طور که به آلمانی ترجمه شده، کتاب تمرین برای تئوری مقدماتی، در سال ۱۹۴۶ برای دانشجویان دانشگاه ییل توسط پاول هیندمیت نوشته شده است. این کتاب، ۶۲ سال بعد از انتشار، کماکان کتابی مهم در زمینه‌ی آموزش بنیادی موسیقی، چه در بخش تئوری و چه در بخش عملی به شمار می‌آید.

نگاه چند سویه‌ی هیندمیت به عنوان آهنگ‌ساز، رهبر ارکستر، نوازنده، نظریه‌پرداز و مهم‌تر از همه، یک هنرآموز صاحب سبک موسیقی، در این کتاب به قدری ریزبینانه و بر اساس تفکری عمیق طراحی شده است که یک هنرجوی موسیقی را، با کمک مدرسی آگاه، به توانایی‌هایی درخشان در حوزه‌ی مبانی موسیقی می‌رساند، و تاثیر آن را می‌توان در مبتدی‌ترین هنرجویان موسیقی بعد از فقط چند هفته درس گرفتن و تمرین منظم دید. هیندمیت با شناختی موشکافانه از چگونگی کارکرد مغز و دستورهایی که بین دست‌ها، چشم‌ها و گوش‌ها می‌توانند هماهنگی به وجود آورند، و یا دقیقاً برعکس، دستورهایی که بین این اندام‌ها تقابل و دشواری در حفظ هماهنگی به وجود می‌آورند، مجموعه‌ای از تمرین‌ها در حوزه‌ی ریتم، وزن و بم و زیری اصوات نوشته است. تمرین‌هایی که تفکر آموزشی درخشان او در هر کدام از آن‌ها آشکار است.

یکی از مهم‌ترین دلایل لکنت و وقفه در خواندن نت موسیقی توسط هنرجویان، تنبلی بودن چشم برای دنبال کردن نت‌ها، و یا اصولاً نداشتن یک روش مشخص برای نت‌خوانی است. در اولین تمرین‌های فصل اول، هیندمیت با روشی ابتدایی و حتی شاید بدوی، ضرب‌ها را

به کمک الگویی منظم از خط‌های موازی نمایش می‌دهد. در همین تمرین‌ها، هنرجو به واسطه‌ی عدم دقت کافی و دشواری تفکیک این خط‌های موازی، در خواندن و رعایت تعداد ضرب‌های کشش‌های مختلف دچار مشکل می‌شود. چرا که در این‌جا، نه ارزش زمانی نت‌ها به عنوان نشانه و شکل وجود دارند، و نه وزن یا متر معینی که این کشش‌ها را به بسته‌بندی‌های منظم تقسیم کند تا خواندن آن‌ها ساده‌تر شود.

در همین بخش اول، هنرجو متوجه سهل‌انگاری خود می‌شود. برای رفع این اشکال کافی‌ست چشم حداقل یک قدم جلوتر از آن‌چه خوانده و بازگو می‌شود حرکت کند، و با پیدا کردن این مهارت، چشم می‌تواند بسیار جلوتر از آن‌چه اجرا می‌شود به ضبط تصویرها بپردازد تا در زمان درست خوانده شود. دستورهایی برای اجرای چند خط وجود دارند: حرکت چشم از پایین به بالا، ضبط دستورهای اجرایی همزمان (نت‌ها، ریتم‌ها، علائم نقطه‌گذاری و مفصل‌بندی موسیقی و ...) و در نهایت حرکت به سمت جلو.

یک روخوانی سریع از هر تمرین و پیدا کردن الگوهای تکرار شونده‌ی احتمالی، که معمولاً در تمرین‌ها جاسازی شده‌اند، در خواندن و اجرای هر تمرین کمک بزرگی خواهد کرد. بسیاری از هنرجوها، با فکر کردن به یک الگوی فرضی تکرار شونده، که در واقع در تمرین وجود ندارد، و فقط به خاطر عادت ذهنی آن‌ها به این‌گونه از تکرارهای متقارن، و بدون نگاه دقیق، تمرین را به اشتباه اجرا می‌کنند.

هیندمیت با بر هم زدن الگوی قطعیت و قابل پیش‌بینی بودن در هر تمرین، هنرجو را دائماً با چالش حفظ تمرکز، دقت و انضباط فکری روبرو می‌کند؛ و این‌ها دقیقاً تمام آن مولفه‌هایی هستند که یک موسیقی‌دان درخشان و جدی را از یک موسیقی‌دان تفریحی و غیر جدی جدا می‌کند.

در فصل اول، در تمرین‌های گستره یا محدوده‌ی زمانی حرکت در زمان - هنرجو با ریتم و بعدها با وزن و متر سروکار پیدا می‌کند. هیندمیت، در تقابل با عادت‌ها و طرح‌های قابل پیش‌بینی و تکرار شونده و وزن‌های معمول میزان‌ها، تمرین‌هایی بر اساس دوره‌های ریتمیک طراحی کرده است که ذهن کنجکاو و پویای هنرجوی ما را درگیر خود خواهد کرد.

فصل اول

الف. حرکت در زمان

ابتدایی ترین شکل حرکت زمان مند در موسیقی، کاربرد نغمه‌هایی با طول‌های زمانی متفاوت است.

تمرین اول:

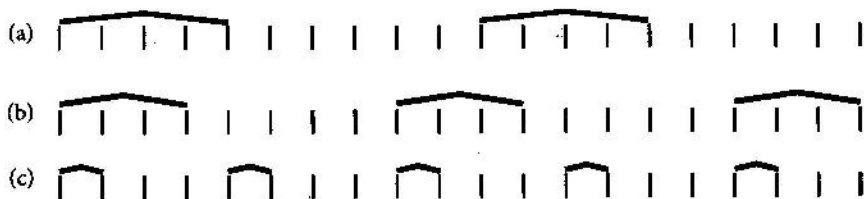
۱- با ضربه‌های یک مداد، یا ضربه‌ی دست، یا (در حالی که ایستاده‌اید یا قدم می‌زنید) ضربه‌ی پا، ردیفی از ضربه‌های ریتمیک با طول یکسان و تمپوی متوسط بنوازید:

۲- در حالی که ضربه (یا دست) می‌زنید، یک نغمه‌ی طولانی بدون تغییر ارتفاع صدا بخوانید:

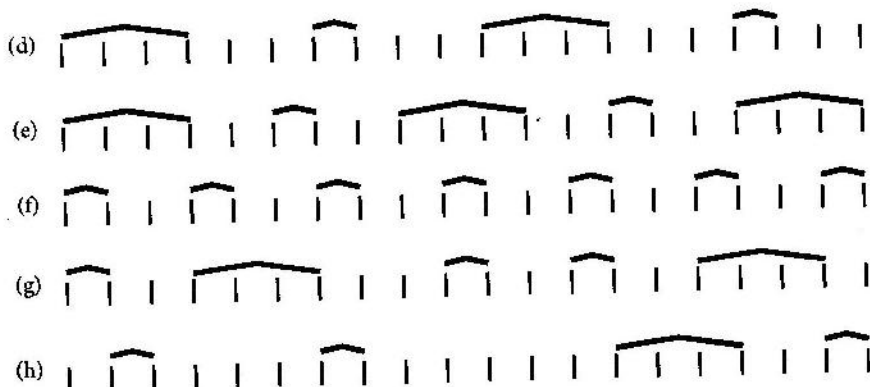

۳- مانند قبل، با ضربه‌ی مداد یا دست زدن ضرب بزنید، اما فقط در محل‌های مشخص شده نغمه را بخوانید. سرایش نغمه‌ها در سراسر این کتاب با هجای «لا لا^۱» باید باشد، مگر در مواردی که دستور دیگری ذکر شده است.

۱. هجای «لا» ممکن است - با توجه به نام نت لا - در فارسی ایجاد ابهام کند. می‌توانید از هجاهای دیگری مثل «دا» یا هر هجای دیگر بهره ببرید. م

۴- تمرین‌های مشابه بسازید.

۵- به جای خوانشِ نغمه، آن را به وسیله‌ی یک ساز بنوازید و با پا ضرب بزنید. اگر پیانو می‌نوازید:

الف. هر تمرین را با دستِ راست بنوازید و (با پا) ضرب بزنید؛

ب. با دستِ چپ بنوازید و (با پا) ضرب بزنید؛

پ. با دستِ راست بنوازید، با دستِ چپ ضرب بزنید؛

ت. با دستِ چپ بنوازید، با دستِ راست ضرب بزنید.

خواهید دید که تفاوتِ معناداری در میزانِ دشواریِ اجرای «پ» و «ت» و تمامِ مواردِ مشابه در کتاب وجود دارد. تمرین‌هایی را که به این شکل با تعویضِ دست‌ها انجام می‌شوند، ابتدا با تمپوی بسیار آهسته اجرا کنید و در هر اجرا سرعت را افزایش دهید. این تمرین‌ها، بیش از هر تمرینِ دیگر، میزانِ استقلالِ حرکت‌های فیزیکی و هماهنگیِ ذهنی شما را نشان می‌دهند.

۶- تمام تمرین‌های بالا را با تمپوی تندتر اجرا کنید.

-دیگته‌ی اول-

نت‌نگاری: ریتم‌ها و طولِ متفاوتِ نغمه‌ها در تمرین‌های فوق می‌تواند به وسیله‌ی نت‌ها بازنمایی شود:

○ = نتِ گرد: برای نمایشِ نغمه‌هایی که چهار ضرب به طول می‌انجامند.

♩ یا ♪ = نتِ سفید: معادلِ دو ضرب. خطِ تیره‌ی کنارِ نت «دَم» نامیده می‌شود. اگر به سمتِ

۳- تمرین‌های مشابه بسازید.

پ. حرکت هم‌زمان

نشانه‌های ذکر شده برای ارزش زمانی نت‌ها (گرد، سفید و سیاه) می‌توانند روی یک خط، بالا و یا پایین آن باشند، که به ترتیب نشان‌گر نغمه‌های میانی، بالایی و پایینی است. نت‌نگاری: سکوت معادل نت گرد در پایین خط، و سکوت معادل نت سفید در بالای خط نوشته می‌شود. سکوت سیاه می‌تواند روی خط، یا بالا یا پایین آن باشد.

تمرین پنجم:

۱- نت‌ها را بخوانید، ضرب بزنید:

